

KARIN SMIRNOFF

Môj brat

Ljndeni

Moj brat

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na

www.lindeni.sk

www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Karin Smirnoff

Môj brat – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všetky práva vyhradené.

Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA**

Môj brat

Ljndeni

KARIN SMIRNOFF

Môj brat

Ljndeni

Karin Smirnoff: Jag for ner till bror

Copyright © Karin Smirnoff, 2018

Translation © Dominika Wittenberg Gašparová, 2023

Slovak edition © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2023

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie
sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania
v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom
bez písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-3200-0

ISBN e-knihy 978-80-566-3324-3 (1. zveřejnění, 2023) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-566-3325-0 (1. zveřejnění, 2023) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-566-3326-7 (1. zveřejnění, 2023) (ePDF)

NA SEVERE V DIALI

Hlboko v pekle,
na Severe v diali
hrám na harmonike
pre bolesť, čo dušu páli.

Mech už praskol.
A čosi praská v duši.
Tam ďaleko v pekle.
Na bielej súši.

Helmer Grundström

(zo zbierky *Detta är mitt land*, Norstedts, 1939,
preklad Jana Warcholová)

Jeden

Vybrala som sa navštíviť brata. Nasadla som na autobus idúci popri pobreží a vystúpila pri é štvorke. Do dediny som musela dôjsť peši.

Hustý sneh zavial cestu a do nízkych kapcov sa mi sypali vločky. Členky ma oziabali ako keď som bola decko.

Snážila som sa stopovať ale okolo nešlo žiadne auto. K bratovmu domu mi ešte ostávalo niekoľko kilometrov hore kopcom.

Aby mi cesta rýchlejšie ubehla pospevovala som si evertataubeho.

Naši rodičia evertataubeho milovali a potom bolo po nich.

Vietor prefukoval cez kabát. Úplne hore chýbal jeden gombík takže sa mi sneh topil na krku. Už by som tam mala byť. Krajina pôsobila pod vrstvou snehu anonymne. Netušila som ani či som už aspoň minula statok eskilabrännströma. Pridala som do kroku. Ďalej som si hmkala taubeho. *Pokiaľ sa lodka bojdá na hladine a kto rozhodol o tvojom narodení.*

Z rozvíreného snehu sa vynorila akási postava. Zhrbená ľudská silueta zápasila s vetriskom. Najprv som nevidela či to je muž či žena.

S ďalším poryvom vetra mi hrubé laponské palčiaky spadli kamsi na zem. Postava na niekoľko sekúnd zmizla no potom sa vietor rozhodol že sa do toho ešte raz oprie až som napokon v oku búrky zbadala kto to je.

Nepoznala som ho.

To je počasie povedal keď podišiel bližšie a ja som namiesto odpovede len prikývla. Spýtal sa ma kam idem. Odvetila som že na kippov statok.

Tak to ste na rázcestí zle odbočili ozvalo sa spod šálu.

Mali ste ísť doprava. Ukážem vám cestu povedal priateľsky. V štrbine medzi šálom a čiapkou som zazrela nos a oči. Snažila som sa zachytiť jeho pohľad ale hľadel rovno pred seba.

Obrátili sme sa aj keď vnútorný kompas mi radil opak. Ponúkol mi svoje palčiaky.

Už dlho sa so mnou nikto nepodelil o rukavice. Nechápala som ako som mohla zablúdiť.

Vydali sme sa opačným smerom. Zohnutí proti vetru ako v tej knihe deti z hory frostmofjället.

Býval neďaleko a volal sa john.

Ja som jana predstavila som sa. Idem navštíviť brata.

A váš brat sa volá bror odvetil. Viem kto ste.

A vy máte kam namierené zakričala som aby som prehlušila vietor ktorý chytil druhý dych.

Nikam zahučal späť. Prosto mám rád nečas.

Ukázal smerom k užšej ceste kde boli v snehu stále badateľné stopy. Bývam kúsok tým smerom. Podťe sa na chvíľu zohriať a keď sa vietor upokojí môžete ísť ďalej.

Váhala som pretože som ho nespoznala aj keď by som mala. Navyše som vedela že tá ceste vedie k statku eskilabrännströma.

Žijete tam v tom opustenom dome spýtala som sa a on prikývol.

Nevedela som že je obývateľný. Bývate tam s rodinou alebo ste sám.

Tam môže človek žiť len sám povedal.

Sneh nám neprestajne bičoval tváre. Líca som si už od chladu dávno necítila. Vošla som dovnútra za ním.

Založil v pecku oheň. Oblečenie sa mi sušilo na stoličke a tak som si na lavicu v kuchyni sadla len v spodkoch a tielku. Na pleciah mi dal ružový vlniak.

Ten je z blázince v údolí. Keď ho zavreli všetko vydražili.

Miestnosť mi bola povedomá. Pomyslela som si že som tu už niekedy určite bola. Kuchyňa pôsobila mierne ošumelo no vládol v nej poriadok. Okrem lavice tu stál starší rozkladateľný stôl pár podomácky vyrobených drevených stoličiek almara a hodiny ktoré síce tikali ale ukazovali nesprávny čas.

Zdalo sa že tam býva. Pravdepodobne spal na lavici z ktorej sa mi teraz hojdali nohy lebo som nedočiahla až na zem.

Spíte v kuchyni opýtala som sa zvierajúc v dlaniach horúcu šálku ktorú mi podal.

Väčšinou hej povedal. Aspoň cez zimu. V lete spávam na poschodí alebo v prednej izbe.

Je vo vašej prednej izbe vymalovaný strop spýtala som sa lebo sa mi na ňu vybavila nejaká matná spomienka. Prikývol a odchlipol si z kávovej podšálky držiac medzi zubami kocku cukru ako to u nás na dedine zvyknú robiť starší ľudia.

Videla som ju pred sebou. Pár žltých gumákov na čiernej truhlici ktorá sa nedala otvoriť. Pamätám sa že som na ňu nakoniec použila železné páčidlo. Našla som ho zapichnuté v zemi na označenie hranice pozemku. Vsunula som ho medzi zámok a truhlicu a zaprela sa až kým sa s prasknutím nepoddal.

O dvadsaťpäť rokov neskôr som sa už nepamätala čo v truhlici bolo. Možno okrem zatuchnutého vzduchu nič.

Spomínate si na môjho brata adama spýtal sa.

Nespomínala som si.

Hrávali sme sa v stodole na sene. Skákali sme doň zo strešných trámov.

Adam bol odo mňa o pár rokov starší a odvážnejší akokoľvek som sa snažil prekonávať strach. V ten deň ukradol nejaké cigarety vraj či nechcem skúsiť. Nechcel som pred ním vyzeráť ako malé decko a tak som si jednu bezfiltrovku strčil do úst a brat škrtol zápalkou. Začal som sa od dymu dusiť. Prepadol ma záchvat kašľa až mi cigareta spadla do sena. Nájsť žeravú cigaretu v kope sena je asi také ťažké ako nájsť v ňom ihlu.

Čerstvé seno by možno oheň zadusilo aj samo ale čím viac sme sa v ňom hrabali tým viac kyslíka doň prúdilo. O chvíľu už všade okolo nás blčali plamene.

Zoskočil som na zem a vybehol zo stodoly na slnko a na vzduch. Za zadkom ma hustý dym nasledoval ako chvost. Rozbehol som sa cez dvor k statku pre pomoc ale potom som si všimol že adama nikde tak som bežal naspäť. Volal som naňho. Pomedzi dym a plamene som zazrel jeho ruku trčiacu z kopy sena.

Muž zmlkol a snažil sa upokojiť. Narábal s riadmi pri kuchynskom pulte. Handrou zbieral kávové zrnká a z čela si odhŕňal tmavé kučery. Potom sa na mňa zahľadel a dodal.

Pravdepodobne sa udusil už dymom. Pristavil som k povale rebřík zadržal dych a vyšťveral sa nahor tak rýchlo ako som vedel. Chytil som ho za ruku a snažil sa ho stiahnuť no bol príliš ťažký a ja prislabý.

Tak tak. Bol som prislabý na to aby som si zachránil brata. Ani som si nevšimol že mi horia vlasy. Pamätám sa len akú mal na mŕtvej paži jemnú kožu.

Na tej truhlici stáli jeho gumáky ak vás to zaujíma.

Smutný príbeh. Mala som pocit že si ho vymyslel.

Z tepla ohňa a horúcej kávy na mňa prišla únava. Mala by som sa obliecť a pokračovať hore kopcom za bratom ale nevládne telo sa vzpieralo vydať sa znovu von do víchrice. Skrčila som si nohy pod seba a snažila sa prísť na to čo to tam cítiť. Nebol to zápach. Predstavovala som si že tak to asi vonia v cudzine. Zatulchla povedala by matka a možno to naozaj bola len stará špina ktorú som začuchala ako nejaký stavač čo zavetрил stopu. Ako som sa snažila tak som sa snažila nedokázala som ten pach identifikovať.

Môžete prespať tu ak chcete povedal. Usteliem si na zemi alebo sa vyspím v kresle.

Lavica sa dala rozložiť a napriek tomu že sa mi dotyky neznámych priechli navrhla som že sa tam zместíme obaja i keď nám bude tesno.

Sfúkol lampu a ja som si až teraz uvedomila že v dome nie je elektrina. V tmavej kuchyni zavládlo zvláštne ticho zatiaľ čo za oblokom s jednoduchým sklom zápasili vietor sneh chlad a tma.

Nedokázala som zaspať. Za zvuku tikajúcich hodín sme načúvali nášmu dychu. Lahla som si úplne na kraj s jednou nohou visiacou cez tvrdý okraj lavice. On sa tlačil k operadlu. Aj keď sme sa takmer nedotýkali cítila som ako jeho telo lemuje to moje. Vdychovala som vzduch ktorý on vydychoval akoby sme boli zaseknutí pod vodou a museli sa deliť o kyslíkovú bombu.

Nohu sa mi znovu podarilo vtisnúť do postele. On už nakoniec nedokázal udržať pažu a tak spadla tam kam mala. Nakoniec moja ruka vĺzla do jeho otvorenej dlane a myšlienky v hlave konečne ustali.

Keď som sa zobudila bolo vidno. Miestnosť zrazu získala iný nádych ako večer predtým. Okná rámovali vyblednuté závesy z deravej zodranej látky. Na parapete sa tlačili muškáty ktoré sa už čoskoro mali prebudiť zo zimného spánku.

John bol hore. Prikúril v piecke a k včerajšiemu zvyšku kávy pridal ešte pár vrchovatých lyžičiek.

Poležiačky som pozorovala ako sa v krikľavo žltej hellyhansenke s niečím babre pri kuchynskej linke. Keď sa mikina obrátila po prvýkrát som uvidela jeho tvár v dennom svetle. Nedokázala som sa ubrániť a automaticky som odvrátila zrak.

To nič som na to zvyknutý.

Na stôl prestrel kávové šálky chlieb maslo a syr västerbotten. Pousmial sa vraj dúfa že som sa dobre vyspala a sadol si k podšálke s kockou cukru.

Čo sa stalo potom opýtala som sa. Keď brat zomrel.

Tentoraz som už pohľad udržala a dôkladne študovala popálenú pokožku pripomínajúcu ryhy na vysušenej plytčine pokrývajúce jednu polovicu tváre.

Po adamovej smrti sa všetko zmenilo. Dovtedy sme boli ako všetci drobní roľníci ktorých dokázalo hospodárstvo ako tak uživiť. Otec v zime robil v lese a v lete rybárčil. Keď bol preč rozhodoval doma adam nie matka. Tá len sedávala na podnožke pri dreze a dojedala zvyšky z našich tanierov. Nie preto že by bola nejaká menejcenná prosto to tak chcela.

Na chvíľku sa pri tej spomienke zamyslel a stíchol.

Podľa otca som adamovu smrť zavinil ja. Vraj som ho mohol zachrániť. A pretože som k tomu mal aj zajačí pysk a bol nedoslýchavý poslali ma do školy v örebro kde vraj dokázali liečiť ako zajačie pysky tak aj hluchotu.

Kolko si mal vtedy rokov spýtala som sa pre analytický poriadok vecí.

Takmer jedenásť.

Začala som sa obliekať. Nohavice som si natiahla na nohavičky. Ponožky a kapce už stihli vyschnúť. Ešte stále snežilo ale

už len riedko. Slnko sa dralo spoza mrakov von. Možno dnes bude pekne.

Na tvár mu dopadlo jemné svetlo. Mala som chuť dotknúť sa popáleného miesta aby som ho vedela vymodelovať z hliny ale pomyslela som si že by to mohol zle pochopiť.

Môžem sa pred odchodom pozrieť do prednej izby.

Nech sa páči.

Miestnosť vyzerala presne ako som si ju pamätala. Strop zdobili blednúce ľudové motívy a drevené trámy boli natreté strakatou maľovkou.

Dokonca aj truhlica stála na svojom mieste i keď už bez žltých gumákov.

Novinkou ale boli steny pokryté olejovým plátnom rôznych veľkostí jednoducho pripevnené zošívачkou. Maľby pripomínali scény zo života. Oheň dym tváre tráva more časti tiel gumáky a ruky boli tak šikovne namaľované že vyzerali ako fotografie.

To si maľoval ty opýtala som sa a on prikývol. Sem tam zvyknem maľovať.

Už si ich niekomu ukázal spýtala som sa no vraj nie ja som vraj prvá.

Celkom ti to ide povedala som zaskočená tým čo vidím. Zasiahli ma tak prudko až som sa musela pobrať domov. Vycúvala som z miestnosti s plátnom na pozadí a s johnovou popálenou tvárou a hustými čiernymi vlasmi v popredí.

Videla som pred sebou nielen jeho obrazy ale aj mňa brata a rodičov. Matka pribehla s krikom že vraj treba niečo robiť. Zachrániť ho. Kravy od vzrušenia bučali. Kôň erdžal zabi zabi.

John zodvihol ruku na pozdrav. Zakývala som mu späť. Keď za mnou zavrel dvere rozbehla som sa a zastavila sa až keď mi dochádzal dych.

Dva

Sedeli sme v brorovej kuchyni a popíjali whisky. Alebo lepšie povedané bror pil whisky a ja čaj. Založil oheň a ja som sa snažila nevšímať si všadeprítomnú špinu a neporiadok. Narodili sme sa len pár minút po sebe a v mnohom sme si podobní. Zvlášť výzorom. Bledí a chudí s riedkymi ryšavo blond vlasmi a takými nevýraznými črtami tváre že nás nikto nevolá inak ako dvojčatá.

Stalo sa niečo že si tu spýtal sa.

Nie nič zvláštne sa nestalo povedala som a spomenula si pri tom na obrazy u Johna.

Skrátka nemala som na veľkú noc čo robiť.

Večer plynul. Vzali sme nášho losieho psa na prechádzku. Na nebi opäť vyšli hviezdy. Psisko nás ťahalo rýchlym tempom. Bolo mínus dvanásť a pod nohami vŕzgal sneh. Pri statku göranabäckströma sa končilo pouličné osvetlenie ale vystačili sme si so svetlom odrážajúcim sa od snehu a hviezd.

Preberali sme miestne pletky. Kto umrel koho postihla choroba. O poľovačke na snehule v horách a o vydarenom párení so susedovou sučkou. Prosto o bežných veciach o akých sa ľudia v smälångeri zvyknú baviť. Nehovorili sme o tom prečo ho emelie opusťala ani o tom v akom úpadku sa nachádza náš rodičovský dom.

Aj túto noc som strávila na kuchynskej lavici. Nevládala som sa ani len vyzliecť. Namiesto prikrývky som použila kabát a ihneď som zaspala.

Na druhý deň som si navliekla gumené rukavice do vedra s vodou naliala saponát a systematicky som drhla izbu po izbe. Poobede sa už na schodoch pred domom hromadili čierne plastové vrecia s pivnými plechovkami kartónmi od pizze s mŕtvymi črepníkovými rastlinami novinami jedlom po záruke s prázdnyimi konzervami psieho žrádla fľašami od alkoholu s rozbitými dekoračnými predmetmi a obrazovými rámami a množstvom postrihaných ženských šiat.

Hovorí sa že každý má na niečo talent. Ja som sa vyžívala v pohľade na to ako sa mi pod rukami vynára žilovitá namydlená podlaha a farba lepidla medzi dreveným obkladom na stenách. Uživala som si pohľad na horúcu vodu rozpúšťajúcu jedlo tuk vývratky a ďalšie substancie tvoriace na kachličkách a políčkách v chladničke a v špajzi tvrdú škupinu. S radosťou som dokonca pozorovala ako sa vo víre práčky zo závesov kobercov a oblečenia uvoľňujú mesiace možno roky špiny. Ten pocit keď som ich nakoniec mohla vyvesiť v sušiacej skrini. Chcela som bratovu depresiu odpratať tým istým spôsobom ako som odpratala tú moju. Bolo to ako hrať tetris. Keď kúsky skladačky zapadnú na svoje miesto odoženú tak iné myšlienky.

Bror ma bez záujmu pozoroval z kuchynskej lavice. Sem tam si odpil z piva. Keď vyprázdnil jednu fľašu odišiel si do špajze po ďalšiu. Možno som prišla prineskoro.

Počul som že si spala na statku eskilabrännströma povedal.

Myslíš u johna opýtala som sa a dúfala že bude pokračovať no jeho málopravné ústa už ani nepípli. Namiesto toho naďalej zízal do nebezpečného nekonečna.

Posadila som sa vedľa neho načiahla sa po fľaši teplého piva a odpila si.

Ty sa s johnom poznáš spýtala som sa.

Všetci sa s ním poznajú odvetil bror.

Ja nie povedala som.

Nebýva tam dlho utrúsil bror.

To je možné zhodnotila som a vrátila sa späť na zem. Nemáš tu nič na jedenie musíme ísť na nákup.

Oprel sa o mňa a ak by som si brata tak dobre nepoznala myslela by som si že plače.

Páchol smútkom a potom. Objala som ho a pohladila po vlasoch ako kedysi. Bude dobre povedala som.

Bude dobre.

Tri

Vycúvala som džípom z garáže a vrecia s odpadom hodila na korbu. Bror si dával načas. Nakoniec otvoril dvere a nechal von vybehnúť mačku. Poobzerala sa na všetky strany a vliezla pod schody.

Potom vyšiel bror s kapucňou na hlave. Poobzeral sa na všetky strany a vyliezol na sedadlo spolujazdca. Horúčkovo stláčal gombíky klimatizácie aby spustil teplo.

Jeho pleť mala sivastý tón. Dokonca aj pehy mu vybledli. Do očí mu padali masné pramienky vlasov. Márne sa ich snažil dať za uši.

Cesta bola po fujavici zľadovatená. Auto sa dole kopcom posúvalo len pomaly. Pri odbočke k eskilovibrännströmovi som spomalila a sledila po stopách v snehu. Cesta k domu však bola panensky hladká.

Nič o johnovi nevieš povedal bror. Nie je to zlý človek ale nepoznáš ho.

To je pravda a on zas nevie nič o mne odvetila som. No teda okrem toho že som otcovrahyňa ale to asi vedia všetci.

To hej povedal bror to vedia všetci. Až na to že nezomrel.

Ľudia na nás civeli ako vždy. Zastavovali sa aby mohli pozorovať diptych odohrávajúc sa priamo pred ich očami. Po precitnutí sa vrátili späť k cenovkám a dátumom spotreby. Bola to malá jednota. Sotva väčšia ako bývali kedysi obchody s rozličným

tovarom. Nevlastnila ich rodina jednotovcov aj keď my sme ich tak vždy volali.

Jednotovcov tvorila mama otec a synovia. Vlastnili to tu už odnepamäti. Najmladší syn mohol mať tak šesťdesiat a ak by neoplešivel vyzeral by ako kedysi. Našej návšteve sa úprimne potešil. Navrátilcov či novoprišielcov tu nevídať na dennom poriadku. Nanajvýš nejakého chudobného utečenca s dočasným pobytom. Asi preto sa nikdy neunúvali obchod zrenovovať či rozšíriť. Potraviny ešte aj dnes stáli naskladané vo vysokých policiach pozdĺž stien.

Tlačila som pred sebou vozík a snažila sa myslieť niekoľko dní dopredu. Bror kráčal za mnou ako v tranze a smrdel keď si zrazu všimol staršieho jednotu a zastal pri trvanlivých potravinách.

Prosím si dve konzervy artičok povedal bror a vyslúžil si za to od jednotu dlhý pohľad.

Artičoky skladovali úplne hore. Zaprášené ako v nejakom vojenskom sklade. Obchodník posunul rebrík o kúsok ďalej a vyliezol nahor. Zdola sme pozorovali ako sa pod jeho telom schodíky prehýnali. Pán jednota nebol iba tučný bol obrovský. Zadok sa mu triasol ako huspenina. Po líkach mu stekal pot a vo veľikánskej hrudi mu pískalo.

Pre boha živého zašepkala som. Bolo to nutné.

Keď muž zliezol na zem a podal mu konzervy bror sa naňho zlomyseľne uškrnul.

Nech sa páči povedal. Dúfam že vám budú chutiť ako minule.

Vyložili sme tovar na pult. Pri každom produkte ktorý pani jednotová nablokovala zopakovala o aký tovar ide. Jedna káva. Jedno mydlo. Jedna prepravka nealka. Jedny tampóny. Jedny pomaranče. Jedny ušné kvapky.

Kedysi pracovala v lekární v skáne vysvetlil mi bror.

Čo to s tým má spoločné spýtala som sa no neodpovedal. Akurát totiž pozeral na nejakého slaboduchého deda čo z nás nedokázal spustiť zrak.

Niet divu že sa človeku nechce na nákup zamrmlal bror zatiaľ čo ukladal potraviny do matkiných podomácky vyrobených látkových tašiek.

Mňa osobne niekedy bavilo byť stredobodom pozornosti. Nemusela som pre to urobiť nič viac ako len existovať. Reprezentovali sme všetko to čo si pod pojmom dvojčatá ľudia zvyknú predstaviť aj keď sme pochádzali z rozličných vajíčok. Čítali sme si myšlienky a hovorili jednohlasne.

Čo dobrého nám uvaríš z artičok spýtala som sa ho keď sme znovu nasadli do auta.

Namiesto odpovede urobil grimasu.

Myslím to vážne. Prečo ho trápiš konzervami veď ti nič zlé neurobil.

Čo ty o tom vieš odsekol.

Nič práve preto sa pýtam.

Bror uprene hľadel z okna. Nepleť sa do toho utrúsil nakoniec. Odbočila som na benzínku natankovať a kúpiť tabak.

Tak ty si doma povedalo dievča za pokladňou no ja som si nespomínala že by sme sa niekedy predtým stretli. Počula som že si spala u otca. Ešte šťastie že si v tej víchrici nezablúdila povedala dievčina a ani na mňa pri tom nepozrela.

Hej čo už. Stane sa. Takže ty si jeho dcéra nadhodila som zo slušnosti no dievča sa už venovalo ďalšiemu zákazníkovi.

Pri stojane na naftu zaparkoval svoj traktor finn. Návrat do dediny bol ako účinkovanie v the truman show. Všetko prebiehalo v tých istých cykloch. Ľudia sa presúvali z miesta na

miesto vždy v rovnakom čase. Realita tu plynula v tvare ležiacej osmičky. To sa týkalo aj finna a jeho traktora.

Pekná farba poznamenala som prechádzajúc okolo a on sa od prekvapenia strhol.

Jana dlho sme sa nevideli povedal. Keď si uvedomil kto som črty tváre sa mu uvoľnili. Urobil pár krokov dopredu akoby ma chcel objasť ale nakoniec si to rozmyslel a strčil ruky späť do overalu. Zlé jazyky hovorili že je zaostalý. Finn bol však skrátka iný. Držal si od ľudí odstup.

Kúpil som ho minulý rok. Ak chceš môžeš si ho skúsiť alebo ťa povozím. Akurát sa chystám vytiahnuť žumpu u olofssona povedal a kývol smerom k fekálnemu vozu pripojenému k traktoru.

Dnes nie odvetila som. Ale inokedy budem rada.

Takže sa chvíľu zdržiš.

Uvidíme povedala som a ponáhľala sa k autu. Bála som sa že sa bror neudrží na nohách. Opieral sa o dvere a fajčil. Chytila som ho za chrbát a pomohla mu nasadnúť. Musíme ešte stihnúť zberný dvor povedala som.

Myslíš recyklačnú stanicu zamrmal bror. Pootvoril si okno a zapálil cigaretu.

Hej nech už sa to volá ako chce.

Presunuli ju odvetil. Teraz je pri čističke. Majú otvorené v pondelky a štvrtky od siedmej do dvanástej. Každý druhý a štvrtý týždeň v mesiaci.

A čo prvý a tretí.

Zavreté odvetil.

A tak sme zamierili späť domov.

Pamätáš sa keď sme na zbernom dvore striedali potkany vzduchovkou nadhodila som na zlepšenie atmosféry.

Hej to bola sranda. Až kým si nestrelila rogeragrana do nohy.
Ja. Myslela som že to ty si ho postrelil.

Ty či ja to je jedno. Nieкто z nás dvoch.

Určite si to bol ty podpichla som. Hodili nás domov tie dievčatá čo sa vracali z brusníc. Roger vedľa teba na sedadle reval. Krvácal z lýtky a prerumázgal celú cestu.

Roger bol vždy padavka povedal bror.

Doma pretože som kippov statok ešte vždy volala domovom sme spoločne nanosili potraviny do špajzy v pivnici. Dokonca aj v tej tmavej studenej miestnosti kde sa skladovalo len jedlo a zimujúce muškáty bol bordel. Určite tam nechodil len po mlieko a zemiaky. Na zemi stál popolník plný ohorkov a kade tade sa povalovali prázdne plechovky od piva. Mne už teraz bola zima.

Čo tu robievaš spýtala som sa.

Precitujem odvetil. Keď ma prepadne pocit že nič nie je skutočné idem sem sadnem si na podlahu a mrznem. Precitujem že mrznem.

Môj brat sa ocitol na dne a potreboval pomoc vyplávať opäť nad hladinu. Určite ani nejedol a žil len na cigaretách a alkohole. Bol vychudnutý že vyzeral ako nejaký dedinský bedár.

Spoločne sme nazbierali bordel do nákupnej tašky a vyštve-rali sa strmými schodmi znovu hore.

Zrazu som si uvedomila že som si na henrika ani len nespo-menula. Skrátka nebol čas. Rozhodla som sa že sa zdržím dlhšie a zabývala som sa vo svojej starej detskej izbe. Bror sa opieral o zárubňu a pozoroval ako si prezliekam posteľnú bielizeň. Vzala som si ešte jeden vlniak navyše. Taký istý ružový vlniak má john povedala som si v duchu. Asi boli na rovnakej dražbe.

Na stenách ešte vždy viseli plagáty z časopisov detské kresby a obrazy pretože predsa len niekde visieť museli. Dokonca aj

moje staré ozdoby boli na mieste. Kľúčenky mušle mačacie zlato a kamene z pláže na podomácky vyšívaných dečkách ktorých výrobou si matka krátila chvíľu. Mali sme ich na pôjde kartóny.

Hovor si čo chceš no vyšívanie jej išlo povedal bror. Podišiel od zárubne a sadol si na peľasť.

Neprišla si keď ochorela povedal. Pýtala sa na teba preto som ti volal. Mohla si prísť.

Odvetila som mu na to rovnako ako vtedy. Že ju už nikdy nechcem vidieť. Či už živú alebo mŕtvu.

Vonku sa vietor znovu oprel do domu až to v stenách zavýzgalo no v izbe bolo teplo a príjemne akoby sa v nej ani neprestalo kúriť.

Nikdy sa tu neprestalo kúriť povedal bror. Trvala na tom aby tu bolo teplo ak by si sa náhodou vrátila domov. Považoval som to za zbytočné no nemal som to srdce jej to povedať.

Veď aj bolo. Obaja sme si dali vlasy za uši.

Prečo sme ju volali matka a nie mamka mami či mama alebo siri. Marí sa mi že to vzniklo z nejakého nórskeho seriálu no po toľkých rokoch sme ju už nevedeli nazvať inak. A tak sa aj z oca stal otec aj keď o ňom sme hovorili veľmi zriedka.

Bror vstal a opýtal sa či nie som hladná alebo smädná a potom odišiel dolu k sebe.

Vyzliekla som sa a vliezla pod lesklú červenú prešívanú prikrývku. Chcela som myslieť na noc strávenú na kuchynskej lavici u eskilabrännströma no namiesto toho som premýšľala nad matkou a tým že nikdy nevypínala radiátor. Teraz som sa znovu ocitla vo svojej teplej detskej izbe zatiaľ čo nevládna matka trčala po porážke v domove dôchodcov. Možno niekedy v budúcnosti povedala som si pozerajúc do mobilu. Žiadne neprijaté hovory ani neprečítané správy.

Veď mu predsa môžeš zavolať sama. Čo by si mu ale vôbec povedala. Napríklad ahoj. Alebo ahoj tešilo ma vďaka za včerajšok pekne maľuješ dúfam že sa ešte uvidíme. Alebo by si sa na to aj mohla vykašľať. Veď ani nemáš jeho číslo.

Síce už nastal čas raňajok no v dome stále vládlo ticho. Dvere na brorovej spálni zostali zavreté aj keď som na stôl prestrela jedlo a uvarila kávu. Dala som hlasnejšie rádio z ktorého sa ozývala monotónna predpoveď počasia. Malo byť pekne. Vietor ustal. Kvapky stekajúce po streche predznamenávali jar.

V skrinke pod schodmi som našla vetrovku a matkine pletené palčiaky. Boli tam aj laponské čižmy ktoré mi ako tak sadli. Zvažovala som že si požičiam bratove staré bežky opreté o schody. Snehová prikrývka bola ešte stále hlboká a ísť po ceste ma nebavilo.

Kľúč od trezoru s puškami visel ako vždy na klinci. Skôr zo zvedavosti som odomkla a skonštatovala že brorovo nadšenie pre zbrane neochladlo. Vyťahovala som von jednu po druhej. Obzerala som si ich a poťažkávala. Skusmo som namierila a nakoniec sa rozhodla pre dvestodvadsaťdvojku ktorá vyzerala nová.

Teraz môžeš strieľať jedine tak vrany. Na schodoch stál bror. Preniesol váhu z jednej nohy na druhú. V zimnom slnku ledva dokázal otvoriť oči. Keď prehovoril z úst mu čpela opica.

Ale tu už vrany skoro ani nie sú. Aspoň nie v lese.

Pekná puška pochválila som je nová. Bror prikývol.

Myslela som že dávaš prednosť polenám.

Pokrčil plecami. Zastreľ nám nejakého tetrova.

Napriek topiacemu sa snehu sa mi išlo celkom dobre. Zviedla som sa na bežkách dole k lesnej ceste. Cez zimu bola otvorená iba pre majiteľov chát. Lesné vtáctvo tu zvyklo zobať

štrk odhrabaný pluhom. Puška na pleci nebola ťažká. Tvár mi hrialo slnko. V dobrej nálade som sledila po operencoch poletujúcich v stromoch. Väčšinou to boli krkavce.

Po niekoľkých kilometroch som došla k asfaltke. Zastala som a načúvala lesu. Stromy od radosti nad končiacou sa zimou pučali. Z vetiev hlasno padali kusy snehu. V tomto lese som strávila detstvo. Kippov les mi skôrnatými rukami hladil chrbát.

Strieľať nás naučil otec. Tak ako to svojich potomkov naučili aj ostatní poľujúci otcovia v dedine. Najprv sme ich len sprevádzali až kým sme neboli dosť starí na vlastný poľovnícky preukaz. Vtedy sa z nás stali právoplatní členovia poľovníckeho spolku.

Mala som toho svinara radšej zastreliť a nie ho bodnúť vidlami na seno. To by aspoň znamenalo okamžitú smrť. On však prežil akoby sa nič nestalo. Už som skoro aj zabudla ako sa to stalo. Alebo som už nevládala. Niektoré spomienky som si nedokázala vybaviť. Akoby som sa snažila poskladať obraz z kúskov ktorých väčšina bola ostrá. Vidím ho ako mláti matku aj ako mláti brora. No celkový obraz sa len leskne ako mosadz vyleštená čistidlom na kovy.

Čosi vzlietlo do vzduchu. A bolo to väčšie ako krkavec. Moja prítomnosť vyrušila samca tetra ktorý prezradil svoju skrýš. Opatrne som vložila do nábojovej komory náboj a pomaly sa zakrádala ku konáru vhodnej výšky o ktorý by som mohla oprieť pušku.

Vták sa mi ocitol v hľadáčiku. Sklonila som zbraň tak aby jeho stred mieril kúsok pod hrud' a stisla spúšť. Pohľadom som sledovala jeho posledné sekundy života kým nehybne nepristál v snehu.

Dlhými bežkami som si razila cestu k borovici. Napriek tomu že ma od tetra delilo ani nie päťdesiat metrov som si ne-

bola istá kam dopadol. Odopnúť si lyže neprichádzalo do úvahy. Hneď by som sa zaborila do topiaceho sa snehu. Nezostávalo mi nič iné než pokračovať najpravdepodobnejším smerom a dúfať že to stihnem ešte pred západom slnka. Spotené oblečenie sa mi pod bundou lepilo na telo a kvôli stiahnutým ponožkám sa mi päty odierali o lyžiarky. Chcela som vtáka nájsť čo najskôr a presvedčiť sa že je mŕtvy.

Idem vôbec správnym smerom. Do vzduchu vyletel ďalší tetrov. Aj napriek tomu že som od neho bola len pár metrov nevystrelila som. Bola to samica. Predátorovi prišlo smutno. Isto hľadala svojho partnera inak by sa nezdržiavala tak blízko. Pod osamelým smrekom obklopeným borovicami ležal mŕtvy samec.

Zdvihla som ho. Statný kus vážil viac než štyri kilá. Privinula som si ho na hrud' ako spiaceho novorodenca. Telo bolo ešte teplé.

Štyri

Biela sobota. Navarili sme. Stáli sme vedľa seba a komunikovali bez slov. Krájali zeleninu na rybaciú polievku. Bror si dolieval do pohára víno. Zatiaľ bol opitý len tak decentne.

Pustila som sa pitvať tetrova. Z čriev plných napoly stráveného ihličia vo výlevke ma naplo. A aj z toho že som si pripadala ako obyčajný pytlak. Stiahla som z tela kožu a strčila ho do mrazničky.

Majú to tetovy tak ako labute spýtala som sa brora no ten len pokrútil hlavou.

Podaj mi cesnak zavelil. A tymian. Zdá sa že sa z teba v meste stala citlivka. Okrem toho je vernosť labutí mýtus. Sú si neverné a dokonca sa rozchádzajú. Tak to je so všetkými vtákmi. Samice si hľadajú nových samcov aby im urobili krajšie deti. A samce zalietavajú do susedných hniezd.

S brorom sme boli rovnako vysokí. Rovnaké riedke vlasy sme si dávali rovnako za uši. Našu červenobielu plet' zdobili rovnaké pehy. Usmievali sme sa zriedka čo bola škoda pretože sme mali obaja silné a rovné zuby. Zaujímalo by ma čím sme sa ešte stále podobali vo vnútri.

Zdržiš sa dlho spýtal sa a pripil si sám so sebou.

Čo myslíš tým dlho opáčila som.

Či tu plánuješ zostať.

Chvíľu sme obaja mlčali. Premýšľala som aká odpoveď by sa hodila či nehodila a či vôbec nejaká existuje.

Hm odvetila som defenzívne neviem. O práci ani henrikovi som mu nepovedala. A on sa až doteraz nepýtal.

V sociálnych službách majú voľné miesto. Maria sa prednedávnom rozhodla odísť zo sveta a zomrieť. Teda ako sa to vezme odísť.

Čo tým myslíš.

Nič odvetil a schoval sa za zvuk pražiaccej sa zeleniny v rozpálenom hrnci.

Najedli sme sa bez slova. Nebolo to príjemné ticho pretože som počula o čom premýšľa. Myslel na to ako som mu chýbala a chcel aby som zostala. Večerali sme v prednej izbe. Na empírový stôl sme prestreli jeden z matkiných vyšívanych obrusov a v lustri zapálili sviečky.

Po jedle si bror dal cigaretu a vyfúkol niekoľko krúžkov dymu.

Potom sme sa dali do reči. Prebrali sme všetko len nie to čo nám zničilo život.

Po polnoci pristál na stole vedľa fliaš od vína hrnčekov kávy a pohárov na koňak môj vybitý počítač.

Poslala som žiadosť o miesto samaritánky v sociálnych službách v obci smalånger.

Musia byť fakt zúfalí ak prijmú človeka čo im pošle ledabolo naškrabaný sprievodný list v noci z bielej soboty na veľkonočnú nedeľu o jeden štyridsaťpäť povedala som a dlaňou zhrnula zo stola omrvinky.

Na sociálne služby a na ježiša čo v tej svojej jaskyni čaká na zmŕtvychvstanie povedal bror.

Na naše zdravie a na cirkev ježiša krista svätých neskorších dní odvetila som tackajúc sa hore schodmi k reprezentácii svetového pohára zo sedemdesiateho štvrtého. V sedemdesiatom štvrtom som ešte ani nebola na svete. Plagát som si kedysi kúpila

na blšom trhu a pripevnila som ho o stenu zošívачkou. Mená futbalistov som si čítavala namiesto modlitby.

Pred spaním som však ešte musela niečo urobiť.

Vytukala som stoosemnásť stoosemnásť a operátora poprosila aby ma spojil s johnombrännströmom zo smalångeru.

Neznel veľmi prekvapene.

Vďaka za prichýlenie minule zamrmlala som.

Niet za čo. Ako sa vám s bratom vodí.

Ujde to odvetila som a uvedomila si aká som unavená. Z bežiek ma bolel chrbát a všetko dôležité čo som chcela povedať som zabudla.

Môžeme sa stretnúť opýtala som sa.

Dobre.

Rozlúčili sme sa. Zaspávala som s predstavou jeho tela nalepeného na mojich vychudnutých nohách. Potom som vbehla do kanála. Splašky mi siahali až po pás a snažila som sa rozpačovať na niečo dôležité no nevedela som prísť na to čo.

Briezďdilo sa. No kým som sa posadila na peľasť prešlo ráno do predpoludnia poludnia a popoludnia. Cívela som na svetložitú tapetu s kvetmi nechťíka. Pohľad mi opäťovali. Pomaly som sa rozpamätávala na včerajši večer. Poslala som životopis so žiadosťou o prácu a volala s johnom. Čím viac mi dochádzalo že som uviazla v hustej sieti rodnej dediny tým intenzívnejšie si moja pásomnica pochutnávala na črevnom tuku.

Po úzkostných stavoch prišla opica. Georgåbyericson ralfedström ronniehellström staffantapper ovekindvall a ďalší ma zo steny pozorovali. Videli pred sebou úbohú zmorenú osobu v detskej posteli s oslintanými kútikmi úst. Osoba potom znovu zaspala a keď sa prebrala stmievalo sa.

Postavila som na kávu a zaklopala na dvere brorovej izby. Vnútri bolo ticho. Nebolo počuť ani chrapot ani dych i keď som pritísila ucho k dverám.

Zamietla som stopy včerajšej večere a vyutierala pár skriniek. Upratovať a čistiť upratovať a čistiť upratovať a čistiť opakovala som si ako mantru. Ty si šikula možno by si mohla skočiť aj k brännströmovcom.

Dala som nažrať psovi a požičala si kľúče od džípa. Nebolo to ďaleko. Vlastne len dolu kopcom a na rázcestí doprava po štrkovej ceste.